

Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
Bachelor in de bouw
(professioneel gerichte bachelor)

22 mei 2012

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Inleiding en verantwoording	5
	2.1 Inleiding en verantwoording	5
	2.2 Samenstelling commissie	5
	2.3 Werkwijze commissie	5
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	8
4	Beoordeling per onderwerp en facet	10
	4.1 Doelstellingen opleiding	10
	4.2 Programma	13
	4.3 Inzet personeel	19
	4.4 Voorzieningen	22
	4.5 Interne kwaliteitszorg	25
	4.6 Continuïteit	28
5	Overzicht oordelen	30
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	31
	Bijlage 2: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek	34
	Bijlage 3: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	36
	Bijlage 4: Overzicht van telefonisch gestelde vragen aan de instelling	37
	Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule	38
	Bijlage 6: Lijst met afkortingen	39

1 Samenvattende conclusie

De commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding 'Bachelor in de bouw' van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende (KHBO) heeft met interesse en waardering de informatie uit het aanvraagdossier gelezen. Daarna is deze informatie individueel geanalyseerd en gezamenlijk besproken. Uit deze bespreking zijn vragen naar voren gekomen die, ter schriftelijke beantwoording, aan de KHBO voorgelegd zijn. Tijdens de visitatie op de locatie Oostende is in diverse gesprekken verder ingegaan op de indrukken die de commissieleden hadden opgedaan uit de stukken en uit de antwoorden op de schriftelijke vragen. Om deze toets nieuwe opleiding voldoende te kunnen beoordelen heeft de voorzitter van de commissie na het locatiebezoek nog een telefonisch gesprek gevoerd met de opleidingsverantwoordelijken.

De **doelstellingen van de opleiding** zijn door de commissie als voldoende geaccepteerd. Het bestaansrecht van de opleiding wordt onderbouwd door een besluit van de Vlaamse regering en door positieve getuigenissen van vertegenwoordigers uit het werkveld in West-Vlaanderen. Deze vertegenwoordigers hebben zich gunstig uitgesproken over de geldigheid van de domeinspecifieke beroepscompetenties.

De eindkwalificaties van het **programma** zijn op voldoende wijze domeinspecifiek ingevuld. Er is actieve participatie van het werkveld in deze nieuwe opleiding bijvoorbeeld via de Adviesraad Bouwkunde. De commissie stelt een degelijk samenhangend programma vast en heeft een positieve indruk met betrekking tot de opbouw van de vijf modules binnen deze opleiding. Het curriculum van deze nieuwe opleiding is voldoende uitgewerkt naar competenties en leerdoelen. De opleiding voert studietijdmetingen uit en de studietrajectbegeleider heeft aandacht voor problemen omtrent studielast. De toelatingsvoorwaarden komen overeen met de decretaal voorgeschreven toelatingsvoorwaarden.

De beoordeling van de kwaliteit van het personeel van deze nieuwe opleiding is voornamelijk te baseren op de uitgewerkte functieprofielen. Maar de inzet en het enthousiasme van het reeds beschikbare personeel alsook de voorziene studenten/docentratio hebben de commissie overtuigd om zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het **personeel** als voldoende te beoordelen.

De commissie acht de opleiding sterk in de **voorzieningen en de interne kwaliteitszorg**.

De commissie voorziet voldoende waarborgen voor **continuïteit van de opleiding**.

De commissie adviseert de NVAO om **positief te oordelen** over de kwaliteit van de nieuwe opleiding Bachelor in de bouw van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

Den Haag, 22 mei 2012

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding Bachelor in de bouw
(professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende,

Christoph Maria Ravesloot
(voorzitter)

Ruth DeVreese
(secretaris)

2 Inleiding en verantwoording

2.1 Inleiding en verantwoording

Bij brief heeft Piet De Leersnyder, algemeen directeur, van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' als bedoeld in titel I, hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3 van het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet) (B.S. 14.08.2003), voor de opleiding Bachelor in de bouw (professioneel gerichte bachelor) ingediend. Bij deze aanvraag werd een uitgebreid informatiedossier gevoegd.

2.2 Samenstelling commissie

De NVAO heeft voor de beoordeling van de aanvraag een commissie van deskundigen samengesteld.

- Voorzitter: Christoph Maria Ravesloot, lector Hogeschool Rotterdam;
- Lid: Adrien Buteneers, lector XIOS Hogeschool Limburg;
- Lid: Gerrit De Goignies, directeur Communicatie Vlaamse Confederatie Bouw;
- Lid: Hans Wamelink, hoogleraar Technische Universiteit Delft;
- Studentlid: Gertie De Fraeye.

Ruth DeVreese, lector (Hogeschool Gent), is extern secretaris van deze commissie.

Vanuit de NVAO wordt de commissie ondersteund door Nancy Van San, beleidsmedewerker en procescoördinator van deze toets nieuwe opleiding.

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de schoot van de Commissie verenigd:

- domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld: Christoph Maria Ravesloot, Adrien Buteneers, Gerrit De Goignies en Hans Wamelink;
- onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek: Christoph Maria Ravesloot, Adrien Buteneers en Hans Wamelink;
- evaluatiedeskundigheid: Christoph Maria Ravesloot, Hans Wamelink en Gertie De Fraeye;
- studentgebonden deskundigheid: Gertie De Fraeye;
- internationale deskundigheid: Christoph Maria Ravesloot en Hans Wamelink.

Beknopte cv's van de commissieleden zijn opgenomen als bijlage 1.

2.3 Werkwijze commissie

De beoordeling werd verricht aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen: Professionele Bachelor (en Bachelor na Bachelor)' zoals

vastgesteld door het bestuur van de NVAO op 14 februari 2005 en bekrachtigd door de Vlaamse regering.

De commissieleden hebben het aanvraagdossier met bijkomende informatie voor deze toets nieuwe opleiding voor de opleiding 'Bachelor in de bouw' (professioneel gerichte bachelor) ontvangen. Het aanvraagdossier werd bestudeerd als voorbereiding op de werkvergadering die plaats vond op 16 april 2012 van 11.00 tot 14.00 uur in Den Haag (Nederland). Tijdens deze voorbereidende vergadering werd het ingediende dossier uitvoerig besproken en werden er afspraken gemaakt met betrekking tot de te volgen werkwijze alsook werd er een tijdsplanning afgesproken. Er werd een locatiebezoek aan de nieuwe opleiding te Oostende uitgevoerd waarvan het programma is opgenomen als bijlage 2. De voorzitter van de commissie heeft door middel van een telefonisch gesprek met de opleidingsverantwoordelijken Luc Boehme en Björn Van de Walle nog aanvullende verduidelijking gevraagd bij een aantal bezorgdheden van de commissie (zie bijlage 4).

Zo werd het totaal aan beschikbare gegevens verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport. Dit ontwerp van adviesrapport werd ter beoordeling gestuurd naar alle commissieleden op 16 mei 2012. De feedback werd nadien verwerkt en het resultaat werd op 21 mei 2012 opnieuw ter beoordeling aan de commissieleden gestuurd. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 22 mei 2012.

De commissie heeft alle verkregen informatie besproken, kritisch beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader van de 'Toets Nieuwe Opleidingen' en de daarin vermelde onderwerpen, facetten en criteria. Per facet is een oordeel gegeven. Op basis van de beoordelingen per facet werd per onderwerp eveneens een globale beoordeling gegeven.

De commissie heeft deze conclusies in volledige onafhankelijkheid gevormd.

2.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader

De doelstellingen van deze opleiding worden in 17 domeinspecifieke leerresultaten of learning outcomes uitgedrukt. Deze leerresultaten zijn het resultaat van de taakgroep 'professionele bachelor bouw' binnen het pilootproject 'Learning Outcomes' van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA). Dit pilootproject, in opdracht van de Vlaamse Regering, streefde het uitschrijven van de domeinspecifieke/beroepsspecifieke competenties voor alle bouwgerelateerde opleidingen in Vlaanderen na.

Bijgevolg werden de learning outcomes opgesteld door de opleidingsteams van de reeds bestaande professionele bacheloropleidingen in de bouw. De geformuleerde learning outcomes werden bij alle stakeholders eind 2010 afgetoetst door middel van een schriftelijke enquête. Hieruit heeft men vastgesteld dat de competenties volledig aansluiten bij de eisen van het beroepenveld. De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten formeel gevalideerd op 13 februari 2012.

De commissie merkt op dat de vooropgestelde leerresultaten zo algemeen geformuleerd zijn dat het niet mogelijk is over de inhoud en het niveau van de learning outcomes te oordelen. De commissie heeft er geen bezwaar tegen de geformuleerde domeinspecifieke leerresultaten als generieke meetlat voor het voorliggende te beoordelen programma te gebruiken.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Hierna worden de administratieve gegevens betreffende de instelling en de aangevraagde opleiding en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning weergegeven.

- naam instelling: Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
- adres instelling: Zeedijk 101, 8400 Oostende
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging waar de opleiding wordt aangeboden: Campus Oostende
- de naam van de voorgestelde opleiding: Bachelor in de bouw
- in voorkomend geval de afstudeerrichtingen: niet van toepassing
- de onderwijstaal gebruikt in de voorgestelde opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- het studiegebied of (delen van) studiegebieden: industriële wetenschappen en technologie
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: neen
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja
- de studieomvang van de voorgestelde opleiding uitgedrukt in studiepunten: 180 studiepunten
- de graad waartoe de voorgestelde opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad: Bachelor in de bouw
- in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze voorgestelde opleiding kunnen voeren: bachelor
- het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2012-2013
- het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is: ja
- in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja, gegeven door de Vlaamse Regering op 6 juli 2011

3.2 Profiel instelling¹

De Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende (KHBO) telt vier departementen op twee locaties (Brugge en Oostende) die een 40-tal afstudeerrichtingen aanbieden in vier studiegebieden:

- Gezondheidszorg (campus Brugge);
- Handelswetenschappen & Bedrijfskunde (campus Brugge);
- Lerarenopleiding (campus Brugge);
- Industriële Wetenschappen & Technologie (campus Oostende).

De KHBO kiest voor competentiegericht onderwijs waarbij het leren van de student centraal staat om hen optimaal voor te bereiden op hun latere beroepsleven. Jonge werkkrachten moeten immers niet alleen de noodzakelijke basiskennis worden bijgebracht maar ook flexibel zijn en beschikken over een goed ontwikkeld en creatief probleemoplossend

¹ www.khbo.be: laatst geconsulteerd op 18 april 2012

vermogen. En bovendien moeten ze kunnen terugvallen op goede sociale en communicatieve vaardigheden.

De hogeschool houdt rekening met de sociaal-economische behoeften van de regio bij het maken van keuzes met betrekking tot de uitbouw van het opleidingsaanbod, de keuzes op het vlak van maatschappelijke dienstverlening en bij het uitvoeren van projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO). Daarnaast heeft de instelling oog voor de ethische dimensie van het werkveld en profileert zich duidelijk als een katholieke “waardenvolle” onderwijsinstelling, met respect voor andersdenkenden.

Samen met elf andere Vlaamse hogescholen en de Katholieke Universiteit Leuven maken ze deel uit van de **Associatie K.U.Leuven**. Deze associatie is, met ruim 70.000 studenten gespreid over 23 Vlaamse steden, de grootste van Vlaanderen. Die samenwerking met de Leuvense universiteit biedt de kans om de opleidingen maximaal op elkaar af te stemmen. Daardoor is de drempel minimaal voor afgestudeerden die zich willen vervolmaken aan de Leuvense universiteit.

Aan het departement Industriële Wetenschappen en Technologie worden de volgende professionele bacheloropleidingen ingericht:

- Bachelor in de chemie (met afstudeerrichtingen chemie en milieuzorg);
- Bachelor in de elektromechanica (met afstudeerrichtingen elektromechanica en automatisering);
- Bachelor in de elektronica-ICT (met afstudeerrichtingen elektronica en ICT);
- Bachelor in de luchtvaart (met afstudeerrichtingen luchtvaarttechnologie en aspirant-lijnpiloot).

Het departement biedt academische bacheloropleidingen aan in de volgende 4 disciplines: bouwkunde, elektromechanica, elektronica-ICT en kunststoffentechnologie. De aansluitende masteropleiding verdiept de discipline van de academische bacheloropleiding waarbij studenten, afhankelijk van de vooropleiding, de keuze hebben tussen:

- Master in de bouwkunde;
- Master in de elektromechanica (met afstudeerrichtingen elektromechanica en luchtvaarttechnologie);
- Master in de elektronica-ICT (met afstudeerrichtingen elektronica en ICT);
- Master in de energie (met afstudeerrichtingen hernieuwbare energie en automatisering);
- Master in de kunststoffentechnologie.

De masteropleidingen van de KHBO zullen in 2013 inkantelen in de K.U. Leuven. Deze inkanteling heeft mogelijk gevolgen voor de nieuwe opleiding ‘Bachelor in de bouw’ (professioneel gerichte bachelor). De organisatie van deze nieuwe opleiding zal evenwel op de campus Oostende blijven.

3.3 Profiel opleiding

De ‘Bachelor in de bouw’ is een praktijkgerichte opleiding die de student voorbereidt op vier specifieke beroepen namelijk de bouwkundig tekenaar, de bediende voorbereiding-planning, de calculator en de bouwplaatsleider.

Het programma is opgebouwd op basis van vijf pijlers:

- wooncomfort;
- bouwverf;
- bouwsystemen;
- bouwtechnieken;
- bouwonderneming.

In elk semester is er een opleidingsonderdeel 'projectwerk' voorzien waarin de studenten de competenties die zij hebben aangeleerd in andere opleidingsonderdelen (tijdens datzelfde semester) gaan toepassen in nieuwe, authentieke probleemsituaties. Daarnaast wordt in elk opleidingsjaar stage gelopen in een bedrijf waarbij de duur van de stage toeneemt naarmate men vordert in de opleiding. De student wordt intensief begeleid tijdens de eerste stage en het is de bedoeling dat de student quasi zelfsturend handelt in de laatste stageperiode.

De nadruk in deze opleiding komt te liggen op werkplekleren (praktische benadering) en in mindere mate op de theoretische benadering. Een analyse van het opleidingsprogramma toont aan dat:

- 42% van de studiepunten wordt besteed aan theorie;
- 42% van de studiepunten wordt besteed aan begeleide oefeningen, toepassingen en practica;
- 10% van de studiepunten wordt voorbehouden voor stage in de praktijk;
- 6% van de studiepunten wordt besteed aan het eindwerk.

4 Beoordeling per onderwerp en facet

In dit hoofdstuk toetst de commissie de aanvraag aan de hand van de zes onderwerpen en de achttien facetten uit het toetsingskader. Per facet wordt eerst de letterlijke omschrijving uit het toetsingskader voor de desbetreffende opleiding (professioneel gerichte bachelor) overgenomen. Daarna volgt per facet een summier samenvatting van de informatie verstrekt door de instelling met de overwegingen en het oordeel van de commissie. Tot slot geeft de commissie per onderwerp een samenvattend oordeel.

4.1 Doelstellingen opleiding

De Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende heeft zich als doel gesteld om met een professionele bachelor in de bouw een breed georiënteerde en praktijkgerichte opleiding in te richten, die de student voorbereidt op vier specifieke beroepen namelijk de bouwkundig tekenaar, de bediende voorbereiding - planning, de calculator en de bouwplaatsleider.

4.1.1 Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

Professioneel gerichte bachelor:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;*
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;*
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.*

Bevindingen van de commissie:

Deze nieuwe opleiding is sterk praktijkgericht waarbij de nadruk vooral komt te liggen op werkplekleren (zie 3.3 'Profiel opleiding'). De commissie stelt vast dat het competentieprofiel van deze nieuwe opleiding werd opgesteld op basis van verschillende brondocumenten, onder andere:

- de beroepsprofielen binnen de bouwwereld;
- de competentieprofielen in de opleidingen 'professionele bachelor bouw' binnen Vlaanderen;
- het competentieprofiel van de opleidingen 'academische bachelor in de industriële wetenschappen: bouwkunde' en 'master in de industriële wetenschappen: bouwkunde' (KHBO);
- het hogescholendecreet van 4 april 2003;

- het koninklijk besluit betreffende de beroepsbekwaamheid voor de uitoefening van zelfstandige activiteiten van het bouwvak en van de elektrotechniek alsook van de algemene aanneming).

Voor deze nieuwe opleiding werden zeven algemene competenties, drie algemene beroepsgerichte competenties en 17 beroepsspecifieke competenties geformuleerd waarbij de algemene competenties en de algemene beroepsgerichte competenties geïntegreerd werden in de 17 beroepsspecifieke competenties. Deze competenties worden aangeduid met de term learning outcomes. Bijkomend heeft de opleiding gedragsindicatoren ontleend aan studie 51 van VLOR en deze gedragsindicatoren ingedeeld volgens de beroepsspecifieke competenties.

Overwegingen van de commissie:

De commissie stelt vast dat de geformuleerde domeinspecifieke leerresultaten (DLR) op een voldoende wijze in het programma vertaald zijn en dat het werkveld betrokken werd bij zowel de formulering van de leerresultaten als bij de vertaling in het programma. Tijdens het locatiebezoek werd de ontbrekende schakel in de leerladder tussen secundair onderwijs en de academische bouwopleiding in West-Vlaanderen zowel door de commissie als door vertegenwoordigers van het werkveld en van de hogeschool besproken. Het gemis van en de nood aan een professionele bachelor in de bouw kwam meermaals ter sprake.

De hogeschool heeft ervaring in het inrichten van professionele bacheloropleidingen binnen het domein van technologische wetenschappen. Volgens de commissie stemmen ook de opleidingsdoelstellingen van deze nieuwe opleiding overeen met de opleidingsprofielen van de professioneel gerichte bachelor, zowel op het vlak van de algemene, als van de algemene beroepsgerichte en de beroepsspecifieke competenties. .

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 1.1. 'Niveau en oriëntatie opleiding' als voldoende.

4.1.2 Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

- *De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake;*
- *Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.*

Bevindingen van de commissie:

De commissie oordeelt dat de learning outcomes aansluiten bij de eisen gesteld door het beroepenveld (zie facet 1.1). Voor de uitwerking van deze nieuwe opleiding werd een internationale vergelijking uitgevoerd met gelijkaardige opleidingen in Nederland en Frankrijk. Door de instelling worden vier specifieke beroepen naar voren geschoven waar de student wordt op voorbereid (zie 4.1).

Deze nieuwe opleiding wijkt qua doelstellingen niet af van de andere bestaande professionele bacheloropleidingen in de bouw in Vlaanderen.

De synergie met de professionele bachelor in de bouw van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, campus Dirk Martens te Aalst, gaat zelfs zodanig ver dat delen van het studiemateriaal gebruikt zullen worden en verder gezamenlijk ontwikkeld zullen worden. Het zou ook de bedoeling zijn om personeelsleden uit te wisselen.

De docenten hebben aangegeven dat zij zich ervan bewust zijn dat de aanpak en de doelstellingen anders zullen zijn dan voor de academische bacheloropleiding in de bouw. De opleiding zal toepassingsgericht zijn en gericht op de uitvoering van concrete handelingen.

Overwegingen van de commissie:

De commissie heeft bedenkingen bij de keuze van de vier vooropgestelde beroepen (bouwkundig tekenaar, werfleider/werfopzichter, calculator, assistent projectleider) en hoe de opleiding het kan waarmaken studenten op te leiden tot elk van die vier specifieke beroepen. Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat het werkveld vragende partij is voor een dergelijk polyvalente opleiding. De commissie constateert dat de vertegenwoordigers van het werkveld vinden dat de wensen van de sector voldoende in het programma vertaald zijn. West-Vlaanderen kent veel kleine aannemers die behoefte hebben aan breed inzetbaar, hoog opgeleid personeel. Regionale tewerkstelling van afgestudeerden van de professionele bacheloropleiding is daarom gegarandeerd.

De instelling stimuleert studenten aan de hand van hun eigen interesses en vaardigheden zich verder te specialiseren in één van de vier beroepen binnen projectwerken en aan de hand van de keuze van stages. Dit betekent wel dat studenten zelf de verantwoordelijkheid dienen te dragen voor de aanlevering van hun stageplaats. De twijfels van de commissie aangaande voldoende kwalitatieve stageplaatsen, voorbereidend op de vier vooropgestelde beroepen, worden door het opleidingsmanagement en het werkveld overtuigend weerlegd.

De commissie vraagt om de studenten en het werkveld voldoende bewust te maken van het feit dat studenten niet tot een specialist voor een bepaald beroep worden opgeleid, maar dat de opleiding gericht is op een brede basisopleiding. Voor het vooropgestelde beroep bouwkundig tekenaar bijvoorbeeld stelt de commissie vast dat er onvoldoende elementen in het programma aanwezig zijn om een student tot dergelijk gedefinieerd beroep te kunnen opleiden.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 1.2. 'Domeinspecifieke eisen' als voldoende.

4.1.3 Samenvattend oordeel onderwerp 1: Doelstellingen opleiding

De facetten 'Niveau en oriëntatie opleiding' en 'Domeinspecifieke eisen' worden door de commissie als voldoende gekwalificeerd waardoor het oordeel over het onderwerp 'Doelstellingen opleiding' een voldoende waardering verkrijgt.

4.2 Programma

Voor de beschrijving van het programma wordt ook verwezen naar het voorgaande hoofdstuk 3.

4.2.1 Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele of academische gerichtheid:

Professioneel gerichte bacheloropleiding:

- *Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek;*
- *Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline;*
- *Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.*

Bevindingen van de commissie:

Het programma wordt opgebouwd uit vijf pijlers die doorheen de volledige opleiding lopen:

- wooncomfort;
- bouwwerf;
- bouwsystemen;
- bouwtechnieken;
- bouwonderneming.

De opleiding heeft de ECTS-fiches voor alle opleidingsonderdelen uitgewerkt. In de ECTS-fiches zijn, per opleidingsonderdeel, de beroepsspecifieke competentie(s), de doelstellingen (grotendeels per doelstelling met bijhorende beroepsspecifieke competentie en gedragsindicator), de inhoud, de vereiste voorkennis, het studiemateriaal, de onderwijsvorm, de evaluatiemethoden, praktische info en (indien reeds gekend) de verantwoordelijke docent(en) terug te vinden. Via het elektronische leerplatform Toledo zijn het studiemateriaal en de reeds voorziene praktijkcases raadpleegbaar. Het is duidelijk dat het studiemateriaal van het eerste opleidingsjaar grotendeels ontleend is aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven. Voor het eerste jaar is het goed dat er reeds ontwikkeld materiaal voorhanden is via samenwerking met een andere hogeschool maar de commissie vraagt de instelling en de opleiding aandacht te besteden aan de eigen accenten die men wilt geven aan deze nieuwe opleiding. Daarnaast is het duidelijk dat er voor praktijkcases gebruik gemaakt wordt van het studiemateriaal van de masteropleiding. Hier vraagt de commissie erop toe te zien dat het niveau van een professionele bachelor wordt gehanteerd.

Het programma voorziet duidelijk de ontwikkeling van beroepsvaardigheden via verschillende projecten. De commissie vraagt de opleiding wel om voldoende aandacht te besteden aan de planning van dergelijke projecten binnen het geheel van de opleiding. Hierbij is het ook belangrijk voldoende duidelijk de doelstelling(en) en de verwachte timing van de opdracht naar studenten te communiceren.

Het programma zal geactualiseerd worden via de Adviesraad Bouwkunde die bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende sectoren van het werkveld en docenten van de

opleiding. Daarnaast zullen docenten (via opvolging stages) en de opleidingsvergadering, waarin studenten vertegenwoordigd zijn, worden geraadpleegd.

Overwegingen van de commissie:

De commissie vindt de opzet van de vijf pijlers doorheen de opleiding geslaagd maar stelt vast dat er nog geen (inhoudelijk) verantwoordelijken per pijler zijn aangeduid. Hiervoor zijn wel functieprofielen beschikbaar. De opbouw van de stages met een steeds verhoogde ondersteuning van zelfstandigheid doorheen de drie opleidingsjaren beschouwt de commissie als een sterk punt van deze opleiding. De evaluatievormen die vooropgesteld worden, staan ook in het teken van meer zelfsturing door studenten naargelang de opleiding vordert.

De opleiding wordt aangeraden om, naast de Adviesraad Bouwkunde en de samenwerking met de KaHo Sint-Lieven, op structurele wijze aandacht te schenken aan de opvolging van de actuele ontwikkelingen in het vakgebied en de inbedding ervan in het onderwijs.

De commissie heeft vastgesteld dat de ECTS-fiches voor alle opleidingsonderdelen van deze nieuwe opleiding in voldoende mate zijn uitgewerkt. Er is voldoende zicht op welke vakliteratuur en welk studiemateriaal er in de nieuwe opleiding zal gebruikt worden. De commissie heeft wel bedenkingen bij het gebruik van de handboeken die gericht zijn op de Nederlandse situatie maar de opleiding verzekert dat er bijkomende informatie zal beschikbaar zijn betreffende de Belgische situatie.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.1 'Eisen professionele gerichtheid' als voldoende.

4.2.2 Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

- *Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding;*
- *De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.*

Bevindingen van de commissie:

In het aanvraagdossier wordt via de competentiematrix weergegeven welke learning outcomes aan bod komen binnen de verschillende opleidingsonderdelen. De competentiematrix werd voor elk semester uitgewerkt. Hierbij is aangegeven dat elke competentie minstens drie keer voorkomt in de volledige opleiding waardoor het de bedoeling is een stapsgewijze ontwikkeling van deze competenties te voorzien. De competenties zijn aan opleidingsonderdelen gekoppeld en de bijbehorende leerdoelen en evaluatievormen zijn vastgesteld (zie facet 2.1).

De opleiding heeft in haar didactisch concept het 4C/ID model (Four Component Instructional Design model) als uitgangspunt genomen. De vier componenten van dit model zijn leertaken, ondersteunende informatie, procedurele informatie en deeltaakoefeningen. Op deze manier krijgen studenten authentieke leertaken of opdrachten die gericht zijn op het leren probleemoplossen en redeneren in een betekenisvolle context. De instelling beschikt over een coördinator onderwijsvernieuwing en een doctorandus met expertise inzake competentiegerichte en studentgecentreerde onderwijsmodellen.

Dankzij de expertise inzake competentiegerichte en student gecentreerde onderwijsmodellen wordt een onderbouwde 'instructional design' van de verschillende opleidingsonderdelen gegarandeerd. Bijkomend kan de opleiding een beroep doen op de ondersteuning vanuit de lerarenopleiding van de eigen instelling.

De opleiding zet een variatie aan werkvormen in zoals hoorcolleges, werkcolleges en stages. Omwille van het professioneel karakter van de opleiding wordt expliciete nadruk gelegd op projectwerk en praktijkgericht werken. Zo zijn er in deze opleiding bijvoorbeeld drie stagemomenten. De commissie heeft vastgesteld dat de toetsvormen zijn aangepast aan een stapsgewijze ontwikkeling van de competenties (zie ook facet 2.1).

Binnen de nieuwe opleiding maakt men gebruik van het portfolio-concept waarbij de vordering van de student met betrekking tot de ontwikkeling van zijn competenties wordt opgevolgd. Via dat portfolio krijgt de student een overzicht van de sterke en minder sterke punten in zijn persoonlijk profiel van competenties, talenten en professionele (bouwkundige) interesses.

Overwegingen van de commissie:

De commissie waardeert de opbouw van de competentiematrix en de verschillende evaluatiemethoden die gehanteerd zullen worden. De hogeschool zal de komende jaren investeren in de opleiding van docenten aangaande het evalueren van competenties met behulp van gedragsindicatoren en schuift dit zelf naar voren als een verbeterpunt bij de docenten.

Tijdens het locatiebezoek is het engagement van het werkveld om de opleiding mee vorm te geven positief opgevallen. Ook positief zijn de bijeenkomsten op regelmatige basis (tweewekelijks) van het opleidingsmanagement om het programma verder gestalte te geven.

De commissie stelt vast dat het studiemateriaal grotendeels beschikbaar is door de samenwerking met de opleiding uit Aalst maar vraagt de opleiding voldoende eigen accenten in deze nieuwe opleiding te leggen. De opleiding bevestigt de samenwerking met de opleiding uit Aalst voor de invulling van het eerste opleidingsjaar. De opleiding benadrukt dat de eigen accenten in het tweede en derde opleidingsjaar zullen uitgewerkt worden. De commissie heeft vertrouwen dat de KHBO voldoende vernieuwende accenten in de opleiding kan leggen door de aanwezige expertise en ondersteuning inzake onderwijsvernieuwing.

De commissie heeft zicht op het didactisch concept, de gehanteerde werkvormen en de concrete wijze van toetsing gerelateerd aan de opleidingsonderdelen om de relatie tussen doelstelling en programma als voldoende te beoordelen.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.2 'Relatie tussen doelstelling en programma' als voldoende.

4.2.3 Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

Bevindingen van de commissie:

Het programma is opgebouwd rond vijf grote pijlers (zie ook facet 2.1). Doorheen de opleiding worden de verschillende bouwfasen van een constructie doorlopen. Zo start men met uitdieping van de voorbereidende werken, de grondwerken e.d. Vervolgens komt de ruwbouw aan bod en men eindigt met de afwerking en de indienststelling van een constructie.

De beroepsspecifieke competenties worden niet willekeurig ontwikkeld maar de opleiding maakt de stapsgewijze ontwikkeling van competenties mogelijk. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het principe van de 'scaffolding' namelijk van zeer sterk begeleid bij de start van de opleiding naar zeer sterk zelfsturend aan het einde van de opleiding (zie 3.3 en facet 2.1). De sequentiële opbouw en samenhang van het programma wordt gegarandeerd door het systeem van volgtijdelijkheid voor de verschillende opleidingsonderdelen.

Overwegingen van de commissie:

De opbouw van het programma in vijf pijlers, die in elk deeltraject terugkomen, levert een overzichtelijk programma op voor de studenten. Binnen elke pijler is een inhoudelijke leerlijn aanwezig met een inhoudelijke volgtijdelijkheid. De volgtijdelijkheid wordt duidelijk aangegeven in de ECTS-fiches (zie facet 2.1). (

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.3. 'Samenhang programma' als voldoende.

4.2.4 Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm zoals vastgesteld bij decreet.

Bevindingen van de commissie:

De minimale studieomvang van een opleidingsonderdeel bedraagt drie studiepunten waarbij één studiepunt overeenstemt voor een normstudent met gemiddeld 27,5 uren studietijd. De 180 studiepunten van deze nieuwe opleiding worden gelijkmatig verdeeld over drie opleidingsfasen van telkens 60 studiepunten (telkens 30 studiepunten per semester). Met dit gegeven komt een student voor de eerste opleidingsfase op 1630 uren, voor de tweede opleidingsfase op 1680 uren en voor de derde opleidingsfase met 1645 uren. In de opleidingsgids wordt de studietijd verdeeld over colleges, toepassing/begeleiding en zelfstandig werk.

Studietijdmeting gebeurt elektronisch door de Kronos-toepassing. Kronos is een webapplicatie voor studietijdmetingen met de techniek van tijdschrijven: studenten noteren wekelijks hoeveel tijd ze aan de verschillende onderwijsleeractiviteiten en activiteitenencategorieën besteed hebben. De bestede studietijd wordt in grafieken geanalyseerd ten aanzien van de begrote studietijd. De resultaten van deze analyses worden opgevolgd in de opleidingsvergadering en teruggekoppeld met de studenten. Zo kunnen op een objectieve wijze aanpassingen worden verricht in verband met de studeerbaarheid van een programma.

Overwegingen van de commissie:

De begrote studietijd is in overeenstemming met de ECTS-norm van een toegestane studietijd van gemiddeld 1650 uren voor 60 studiepunten waarbij een afwijking van 150 uren wordt getolereerd.

Er worden inspanningen rond studietijdmeting verricht wat de commissie waardeert. Bijkomend is de opleiding er zich van bewust dat studietijdmetingen niet altijd de perfecte weerspiegeling zijn van de realistische studiesituatie en neemt daarom in haar bevraging van de opleidingsonderdelen vragen rond studietijdmeting op. Ook de studietrajectbegeleider heeft aandacht voor problemen rond studielast bij de studenten en koppelt regelmatig voorkomende problemen terug met de opleiding.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.4. 'Studielast' als voldoende.

4.2.5 Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

Bachelor:

- *diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;*
- *door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.*

Bevindingen van de commissie:

Om toegelaten te worden tot het eerste jaar van deze nieuwe bacheloropleiding dient de kandidaat-student te beschikken over een diploma zoals decretaal bepaald. Kandidaat-studenten die niet voldoen aan de vermelde toelatingsvoorwaarden kunnen onder bepaalde specifieke voorwaarden tot een bacheloropleiding worden toegelaten. Meer informatie hieromtrent is terug te vinden in het onderwijs- en examenreglement van de hogeschool.

Conform het flexibiliseringsdecreet in Vlaanderen kunnen studenten op basis van eerder verworven competenties en eerder verworven kwalificaties een vereenvoudigd of versneld studieprogramma doorlopen en zo hun diploma behalen. Er is geen toelatingsproef, de enige specifieke voorwaarde om toegelaten te worden tot de opleiding is de kennis van de Nederlandse taal. Indien nodig worden studenten doorverwezen om het taalattest Nederlands te behalen.

De beoogde studenteninstroom wordt verwacht uit het Technisch Secundair Onderwijs (TSO) en het Algemeen Secundair Onderwijs (ASO). De commissie constateert dat de instelling rekt op tachtig studenten in het eerste jaar van de opleiding. Dat aantal zal groeien tot een maximum van 150 studenten in de hele opleiding. De instelling erkent het steeds groter wordend probleem van de verschillende niveaus bij instroom en investeert daarom extra in de studiebegeleiding (zie facet 4.2), het portfolioconcept, de mogelijkheid

tot gedifferentieerde begeleiding en (individuele) ondersteuning in het projectwerk en de stages, betere en meer correcte informatiestroom naar toekomstige studenten.

De instelling verwacht een uitval van ongeveer 40%. Een studie van de instelling geeft aan dat deze hoge uitvalcijfers meestal niet het resultaat zijn van een gebrek aan voorkennis en/of gebrek aan gedifferentieerde ondersteuning en begeleiding maar eerder te zoeken zijn in volgende redenen: verkeerde studiekeuze, familiale omstandigheden, een te groot aantal mislukkingen en de verplichte heroriëntering door de examencommissie omwille van te grote studie achterstand.

Overwegingen van de commissie:

De toelatingsvoorwaarden komen overeen met de decretaal voorgeschreven toelatingsvoorwaarden in Vlaanderen. De EVC- en/of EVK-procedure wordt ook toegepast binnen de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

De commissie veronderstelt dat studenten, die allen geacht worden zonder voorkennis binnen te komen, het programma qua vorm en inhoud succesvol zullen kunnen volgen. Er worden inspanningen geleverd naar gedifferentieerde ondersteuning bij verschillende instroomniveaus en de instelling is bewust bezig met het opvolgen van (de redenen van) de uitvalcijfers. Daarbij gaat de opleiding zelf pro-actief optreden en een heroriëntering voorstellen waar nodig.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.5. 'Toelatingsvoorwaarden' als voldoende.

4.2.6 Facet 2.6. Studietoegang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studietoegang:

– *Bachelor: tenminste 180 studiepunten.*

Bevindingen van de commissie:

De opleiding telt in totaal 180 studiepunten, verdeeld over drie modeltrajecten van elk 60 studiepunten, wat voldoet aan de formele eisen voor een professionele bacheloropleiding. De minimale studietoegang van een opleidingsonderdeel bedraagt drie studiepunten.

Overwegingen van de commissie:

Het programma van de opleiding is in overeenstemming met 180 studiepunten en beantwoordt daarmee aan de decretale bepalingen.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 2.6. 'Studietoegang' als voldoende.

4.2.7 Samenvattend oordeel onderwerp 2: Programma

Op de facetten 'Eisen professionele gerichtheid', 'Relatie tussen doelstelling en programma', 'Samenhang programma', 'Studielast', 'Toelatingsvoorwaarden' en 'Studietoegang' scoort de opleiding voldoende.

4.3 Inzet personeel

4.3.1 Facet 3.1. Eisen professionele gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding:

- *Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.*

Bevindingen van de commissie:

Het departement Industriële Wetenschappen en Technologie meldt in het aanvraagdossier dat elk personeelslid, naast zijn onderwijsopdracht, betrokken is in onderzoek en/of dienstverlening. Er wordt ook gewerkt met gastdocenten die vanuit hun praktijkervaring een meerwaarde voor de opleiding kunnen betekenen.

Voor deze nieuwe opleiding zullen er de drie komende academiejaren telkens drie VTE's aangetrokken worden, waarvan de functieprofielen uitgewerkt zijn. Tijdens het locatiebezoek heeft de commissie drie lesgevers gesproken die ervaring hebben met algemene vakken, die aan alle eerstejaarsstudenten professionele bachelor (zie 3.3) worden gedoceerd, en twee lesgevers die ervaring hebben met bouwspecifieke vakken in de academische opleiding in de bouw. Uit het aanvraagdossier ontleen we de gegevens dat voor de bouwkundige vakken verder beroep zal gedaan worden op nieuwe lesgevers en gastprofessoren uit het werkveld.

Overwegingen van de commissie:

De commissie stelt enthousiasme en vakkennis vast bij de reeds aangetrokken docenten. Aangezien het grootste deel van het personeel nieuw aan te werven is, heeft de commissie de functieprofielen voor docenten en clusterverantwoordelijken bestudeerd. De commissie acht het positief dat er functieprofielen voor de nieuw aan te werven medewerkers voor de komende jaren uitgewerkt zijn. Hierbij is het wel opmerkelijk dat er betreffende didactische ervaring en ervaring met onderzoek en dienstverlening weinig verlangd wordt van dit nieuw aan te werven personeel.

De commissie acht de vooropgestelde timing van aanwerving en aanstelling voor het eerste opleidingsjaar zeer krap. Maar gezien het ruime netwerk van de KHBO binnen de bouwsector en de CVO's en VTI's kan de commissie vertrouwen hebben dat er voldoende personeel beschikbaar zal zijn bij de start van de opleiding. Op basis van de beschikbare functieprofielen en het reeds aanwezige personeel beoordeelt de commissie dit facet als voldoende.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 3.1 'Eisen professionele gerichtheid' als voldoende.

4.3.2 Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten;*
- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.*

Bevindingen van de commissie:

Voor deze nieuwe opleiding zal in het eerste opleidingsjaar voornamelijk gebruik gemaakt worden van lesgevers die ervaring hebben in de andere professionele bacheloropleidingen van het departement IWT en in de academische opleiding in de bouw (zie 4.3.1). De hogeschool verwacht negen VTE's aan te werven in de komende drie academiejaren om deze opleiding verder gestalte te geven. Dit leidt uiteindelijk tot een verwachte studenten/docentratio van 1:16. Een onvoorziene hoge instroom is niet ondenkbaar. In dat geval acht de commissie het wenselijk dat de verwachte studenten/docentenratio op niveau blijft.

Overwegingen van de commissie:

De commissie is van mening dat de hogeschool een degelijke studenten/docentenratio wenst te realiseren. Op basis van de berekeningen van de hogeschool en de studenten/docentenratio is de commissie ervan overtuigd dat de kwantiteit van het personeel voldoende zal zijn om deze nieuwe opleiding uit te bouwen.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 3.2. 'Kwantiteit personeel' als voldoende.

4.3.3 Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

Bevindingen van de commissie:

Voor de algemeen wetenschappelijke opleidingsonderdelen zijn de nodige docenten reeds beschikbaar binnen de hogeschool. De nieuwe opleiding zal ook kunnen rekenen op ondersteuning van de docenten, assistenten en onderzoeksmedewerkers uit de academische opleiding in de bouw.

Voor de specifieke bouwgerelateerde opleidingsonderdelen zijn de functieprofielen opgesteld (zie facet 3.1). Er lopen gesprekken met de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven aangaande docentmobiliteit waarbij lesgevers van beide hogescholen quasi hetzelfde lessenspakket zullen onderwijzen. Hierdoor kunnen de betrokken lesgevers zich verder specialiseren. De juiste invulling (met aanstelling van lesgevers) in het kader van die uitwisseling is nog niet concreet maar de intentie tot uitwisseling bestaat. Dit blijkt onder andere uit de aanwezigheid van KaHo Sint-Lieven tijdens het locatiebezoek en het beschikbaar stellen van studiemateriaal door de KaHo Sint-Lieven. KaHo Sint-Lieven en KHBO zijn beiden verbonden aan de Associatie K.U. Leuven.

Overwegingen van de commissie:

Wanneer lesgevers overstappen van een academische opleiding naar een professionele bacheloropleiding voorziet de hogeschool de nodige, persoonlijke begeleiding. De coördinator onderwijsvernieuwing heeft hier zelf ruime praktijkervaring rond. De commissie apprecieert de stimulans vanuit de hogeschool om lesgevers de lerarenopleiding te laten doorlopen. Naast het behalen van de lerarenopleiding zouden docenten opgevolgd moeten worden wat betreft hun pedagogische bijscholing tijdens hun loopbaan.

De commissie is onder de indruk van het enthousiasme en de motivatie van de betrokken medewerkers. De commissie heeft onvoldoende zicht op de kwaliteit van de nog aan te werven lectoren maar op basis van de beschikbare functieprofielen, de samenwerking met de KaHo Sint-Lieven en de kwaliteit van de reeds betrokken medewerkers beschouwt de commissie dit facet als voldoende.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 3.3 'Kwaliteit personeel' als voldoende.

4.3.4 Samenvattend oordeel onderwerp 3: Inzet personeel

De facetten 'Eisen professionele gerichtheid', 'Kwantiteit personeel' en 'Kwaliteit personeel' worden als voldoende beoordeeld.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen van de commissie:

Het departement Industriële Wetenschappen en Technologie (campus Oostende) organiseert verschillende professionele bacheloropleidingen in de technologie. Er wordt al een academische opleiding in de bouw georganiseerd en deze nieuwe opleiding kan beroep doen op de reeds bestaande infrastructuur. Daarnaast plant het departement nog volgende materiële voorzieningen voor deze nieuwe opleiding: uitrusting voor het plaatsen van systeembekistingen, stellingen, houtzaagmachine, steenzaagmachine, mortel- en betonmenger e.d.

De campus beschikt over twee auditoria (140 zitplaatsen en 85 zitplaatsen) en 23 standaard leslokalen. Voor deze nieuwe opleiding worden de volgende practicumruimten en laboratoria voorzien: lab fysica, lab elektriciteit, vier verschillende laboratoriumruimten van de afdeling bouwkunde. De studenten dienen over een eigen laptop te beschikken waarbij op de ganse campus toegang is tot het draadloos netwerk. Daardoor is er minder behoefte aan PC-lokalen, waar er wel nog drie lokalen van aanwezig zijn op de campus. De campus beschikt over een bibliotheek met ruime openingstijden en voldoende print-, scan- en kopieerfaciliteiten. Voor de eerstejaarsstudenten is er een bibliotheekintroductie voorzien.

De instelling beschikt over een studentenverblijf 'De Kraal' met een aanbod van 240 kamers, veelal met zicht op zee. Er is een ontspanningsruimte voor studenten op de campus. Studenten hebben de mogelijkheid om een middagmaal te nuttigen in het restaurant met zelfbediening.

Overwegingen van de commissie:

De commissie had vooraf een vraag gesteld aan de instelling met betrekking tot eventuele capaciteitsproblemen bij een significant hogere studenteninstroom dan verwacht. De instelling heeft de bezorgdheden van de commissie kunnen weerleggen door het feit dat de campus Oostende voorzien is op 1000 studenten waar ze vandaag ongeveer 700 studenten telt.

De commissie heeft tijdens de rondleiding de voorzieningen bezocht en kunnen vaststellen dat deze toereikend zullen zijn voor de nieuwe opleiding. De opleiding dient wel voldoende de gangbare veiligheidsvoorschriften met betrekking tot laboratoria te bewaken.

Er werd een opzoeking verricht in de catalogus van de bibliotheek en hierbij wordt vastgesteld dat de opleiding over voldoende referentiemateriaal beschikt. De commissie besluit dat er voldoende budget voor de bibliotheek wordt uitgetrokken.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 4.1. 'Materiële voorzieningen' als voldoende.

4.4.2 Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

Bevindingen van de commissie:

De studiebegeleiding voor deze nieuwe opleiding zal zich op meerdere niveaus situeren. Zo is er vooreerst instroombegeleiding. Dit betekent dat er verschillende initiatieven kunnen worden genomen om de overgang van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs vlot te laten verlopen. De hogeschool organiseert instap- en vakantiecursussen. Voor de eerstejaarsstudenten wordt er een onthaaldag georganiseerd en voor de aanvang van het academiejaar hebben ze de mogelijkheid deel te nemen aan de ontmoetingsdagen.

Daarnaast voorziet de hogeschool halfweg het eerste semester toetsen, weliswaar vrijblijvend, voor een aantal hoofdvakken. Hierbij is het de bedoeling studenten vertrouwd te maken met de manier van vraagstelling van de examens en de studenten een realistisch beeld te geven van het reeds bereikte leereffect en de efficiëntie van hun studiemethode, inspanningen en bijhorende prestaties. De resultaten van deze toetsen worden individueel besproken en hierbij kan de student worden doorverwezen naar de studievaardigheidssessies. Echter, het is de commissie niet duidelijk hoe deze algemene voorzieningen door welke personen specifiek voor de nieuwe opleiding zullen worden georganiseerd.

Binnen de hogeschool worden dus sessies studievaardigheden georganiseerd door de studietrajectbegeleider die als facultatief opleidingsonderdeel zijn opgenomen in het programma en het lessenrooster van alle eerstejaarsstudenten van de professionele bacheloropleidingen. De bedoeling hiervan is dat elke student in staat is de georganiseerde sessies bij te wonen. Bij de invulling van deze sessies is er aandacht voor de gevolgde richting van de student. Er worden vier verschillende soorten sessies georganiseerd waaronder timemanagement, het verwerken en memoriseren van leerstof, blok- en examenperiode e.d. Deze thema's worden interactief aangeboden en spelen in op de vragen van de studenten.

Studenten kunnen op verschillende momenten en via verschillende kanalen worden geïnformeerd en geadviseerd tijdens hun opleiding. De hogeschool voorziet feedbackmomenten waarbij de studenten met de betrokken docenten de examenresultaten kunnen bespreken en, indien gewenst, inzage kunnen krijgen in het examen. De studie- en trajectbegeleiding is op dergelijke momenten steeds aanwezig voor bijkomende ondersteuning.

Binnen de hogeschool is er een degelijk uitgewerkte ombudsdienst actief en zijn er meerdere organen waarbij de student terecht kan. STUVO en STUTRA zijn hiervan concrete voorbeelden. STUVO staat voor de studentenvoorzieningen en biedt een ruim pakket aan van informatie, advies en begeleiding omtrent alle mogelijke aspecten van het studentenleven behalve de informatie met betrekking tot de opleiding zelf. Studenten kunnen bij STUVO terecht voor praktische zaken zoals bijvoorbeeld huisvesting, financiële vragen, emotionele en relationele problemen, vragen bij het studentenstatuut, culturele en sportieve activiteiten, ... Bij STUTRA of de studie- en trajectbegeleiding daarentegen kan je terecht voor bijkomende ondersteuning met betrekking tot de opleiding. Ook voorziet de hogeschool de mogelijkheid om te studeren met een functiebeperking, studeren met een

topsportstatuut of studeren in bijzondere situaties (bijvoorbeeld gehuwd, zelfstandige studenten, studenten met knelpunten in de vooropleiding).

De commissie concludeert uit de gesprekken dat de hogeschool in algemene zin voldoende gestructureerd lijkt voor de uitwerking van de geïndividualiseerde trajecten. Er lijkt een mogelijkheid te bestaan dat studenten vrijstellingen kunnen aanvragen op basis van eerder verworven kwalificaties en eerder verworven competenties (facet 2.5).

Naast instroombegeleiding en begeleiding tijdens de studieloopbaan heeft de hogeschool ook aandacht voor uitstroombegeleiding. Jaarlijks wordt er een Industriedag (inclusief jobbeurs) georganiseerd. Elke opleiding beschikt over een eigen plaatsingsdienst waardoor studenten op de hoogte worden gebracht van vacatures waarvoor ze in aanmerking komen. Wanneer studenten wensen verder te studeren, kunnen ze ook op de nodige begeleiding rekenen.

Overwegingen van de commissie:

De commissie is onder de indruk van de inspanningen die de hogeschool verricht naar studiebegeleiding in algemene zin. Het is duidelijk dat de nieuwe opleiding zich op meerdere niveaus laagdrempelig zal kunnen opstellen naar de studenten. De studietrajectbegeleider kan concrete voorbeelden aanhalen van situaties waarbij zij een faciliterende rol heeft vervuld bij het oplossen van aangehaalde probleemsituaties van studenten. De hogeschool engageert zich expliciet om verder in studentenbegeleiding te investeren. Echter, informatie ontbreekt over hoe personeel en opleidingsdoelstelling van de nieuwe opleiding te midden van deze mogelijkheden geplaatst worden.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 4.2. 'Studiebegeleiding' als voldoende.

4.4.3 Samenvattend oordeel onderwerp 4: Voorzieningen

De facetten 'Materiële voorzieningen' en 'Studiebegeleiding' worden als voldoende beoordeeld. De hoeveelheid en kwaliteit zijn goed gedocumenteerd aan de commissie voorgesteld en zijn consistent met de informatie uit de gesprekken. Hieruit wordt besloten dat het onderwerp 'Voorzieningen' als voldoende wordt beoordeeld door de commissie.

4.5 Interne kwaliteitszorg

4.5.1 Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

Bevindingen van de commissie:

De interne kwaliteitszorg wordt interdepartementaal door de kwaliteitscoördinator gestuurd. Op departementaal niveau is ook een kwaliteitscoördinator en een onderwijscoördinator actief. De interne kwaliteitszorg van de hogeschool steunt op vijf pijlers:

- explicitering van visie en strategie;
- afbakening van de kernprocessen die de kwaliteit van het onderwijs, het onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening in hoge mate beïnvloeden; verheldering van verantwoordelijkheden en explicitering van basisafspraken met betrekking tot het gewenste procesverloop;
- aandacht voor de randvoorwaarden: toewijzing van personeel, aangepaste middelen en ontwikkeling van geschikte organisatiestructuren;
- uitbouw van een systematische evaluatie van werkwijze en resultaat;
- vertaling van evaluatieresultaten naar optimalisatie- en innovatietrajecten met inbegrip van de opvolging.

De hogeschool formuleert op regelmatige basis strategische doelstellingen met een bijhorend plan om deze doelstellingen te bereiken en om te zetten in operationele doelstellingen. Daarnaast worden concrete processen uitgeschreven onder de vorm van procedures welke terug te vinden zijn in het kwaliteitshandboek van de hogeschool.

De hogeschool heeft duidelijk aandacht voor zowel kwaliteitsplanning, kwaliteitsbeheersing als kwaliteitsborging. De resultaten van de evaluaties binnen de kwaliteitszorg vormen de aanzet om aanpassingen en innovaties van het onderwijsproces door te voeren. Jaarlijks worden er concrete verbeteracties vastgelegd door de opleiding in een jaarwerkplan.

Een aantal standaardacties die worden uitgevoerd zijn de evaluatie van opleidingsonderdelen en studietijdmetingen. Daarnaast worden bevestigingen bij alumni en bij stagebegeleiders en buitenpromotoren van eindwerken uitgevoerd. Het is duidelijk dat de kwaliteitszorg ook de tevredenheid van de kwaliteit van de stage meet alsook de tevredenheid bij de studenten van de gehanteerde evaluatiemethoden.

Overwegingen van de commissie:

De commissie stelt vast dat de interne kwaliteitszorg van de hogeschool in het algemeen en de opleiding in het bijzonder adequaat uitgewerkt is. De resultaten van de bevestigingen leiden tot verbeteringen binnen de opleiding. Jaarlijks dienen de afdelingen en de opleidingen een jaarwerkplan op te stellen waarbij doelstellingen vooropgesteld worden. De raad van afdelingshoofden en de departementale raad evalueren jaarlijks de realisaties van het jaarwerkplan.

Een aandachtspunt dat de commissie onvoldoende duidelijk uitgewerkt ziet zijn toetsbare streefdoelen, met name waar wilt de opleiding naartoe en wat is het streefdoel tegenover waar ze nu staat.

Het is positief dat het jaarwerkplan teruggekoppeld wordt met alle medewerkers en besproken wordt op de vergaderingen van de opleiding. Naast de verschillende bevestigingen worden ook verzuchtingen van de studenten via de studietrajectbegeleider opgevangen (zie facet 4.2). Problemen die voortkomen uit de resultaten worden steeds teruggekoppeld tijdens gesprekken met de studenten. Problemen van lesgeven worden begeleid door de coördinator onderwijs. De synthese van de resultaten van de studentenbevestigingen wordt teruggekoppeld met de studenten.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 5.1. 'Systematische aanpak' als voldoende.

4.5.2 Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

Bevindingen van de commissie:

Zowel studenten, alumni als het afnemend beroepenveld worden op regelmatige basis bevestigd. Deze resultaten worden teruggekoppeld in verschillende raden en commissies actief in het departement en de hogeschool. De opleidingsvergadering komt minstens 3 keer samen op een jaar en bestaat uit de docenten en studenten verbonden aan de opleiding.

De Adviesraad van de reeds bestaande academische opleiding in de bouwkunde komt minstens één keer per jaar samen en bestaat uit lesgevers van de opleiding en vertegenwoordigers van het werkveld (zie ook facet 2.1). Deze Adviesraad zal ook een klankbord worden voor de nieuwe opleiding en wordt zowel door de opleiding als door het werkveld als zeer nuttig ervaren.

Overwegingen van de commissie:

De opleiding heeft duidelijk aandacht voor de communicatie aangaande verbeterplannen naar studenten. De commissie heeft vastgesteld dat de Adviesraad een degelijk instrument is om de kwaliteit van de opleiding te evalueren en bij te sturen. Actuele trends en concrete praktijkcases worden via deze Adviesraad aangeleverd en deze raad is duidelijk een klankbord voor de opleiding.

De commissie maakt wel de opmerking dat het opleidingsmanagement ruimere aandacht moet hebben voor de actualisering van de opleiding dan te rekenen op de inbreng van de Adviesraad en de KaHo Sint-Lieven. Een aandachtspunt dat hiermee samenhangt, is de betrokkenheid van de medewerkers. Het werkveld heeft duidelijk inspraak in het tot stand komen van deze nieuwe opleiding. Echter, de commissie stelt zich de vraag of alle medewerkers wel voldoende worden betrokken bij het tot stand komen van deze nieuwe opleiding en bij de interne kwaliteitszorg.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 5.2. 'Betrokkenheid' als voldoende.

4.5.3 Samenvattend oordeel onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

De facetten 'Systematische aanpak' en 'Betrokkenheid' scoren voldoende. De commissie beoordeelt het onderwerp 'Interne kwaliteitszorg' als voldoende.

4.6 Continuïteit

4.6.1 Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

Bevindingen van de commissie:

Het studiecontract dat afgesloten wordt met de student staat garant voor het feit dat het programma volledig kan doorlopen worden. Decretaal is de hogeschool verplicht om studenten de kans te geven om, eens ze aan een opleiding begonnen zijn, het diploma te behalen.

Het hogeschoolbestuur van de KHBO verbindt zich ertoe om de opleiding minstens drie jaar aan te bieden. Zo kan een student die start aan de opleiding het programma doorlopen en deze opleiding ook beëindigen aan de hogeschool. Daarbij heeft het instellingsbestuur de formele vraag naar de afstudeergarantie positief beantwoord.

Overwegingen van de commissie:

De commissie heeft de expliciete garantie ontvangen van het instellingsbestuur dat studenten, die deze nieuwe opleiding aanvatten, zullen kunnen afstuderen binnen deze opleiding aan de KHBO.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 6.1. 'Afstudeergarantie' als voldoende.

4.6.2 Facet 6.2. Investeringsen

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

Bevindingen van de commissie:

Uit het aanvraagdossier blijkt dat de bestaande infrastructuur en de geplande investeringen toereikend zijn om deze nieuwe opleiding tot stand te brengen. Aan het departement Industriële Wetenschappen & Technologie wordt de academische opleiding in de bouw reeds lang ingericht en deze nieuwe opleiding kan beroep doen op de reeds aanwezige infrastructuur (zie facet 4.1 'Materiële voorzieningen').

Daarnaast voorziet de hogeschool de komende jaren nog enkele specifieke investeringen voor het laboratorium bouwkunde waaronder bouwstellingen, bekistingssystemen voor kolommen, balken, vloeren, machines voor wapening en dergelijke meer.

Overwegingen van de commissie:

Het is de commissie duidelijk dat de hogeschool de nodige investeringen naar deze nieuwe opleiding zal verrichten. Het instellingsbestuur geeft op een overtuigende wijze verduidelijking bij de noodzakelijke investeringen. Toch vraagt de commissie voldoende aandacht te besteden aan de planning voor investeringen van up-to-date apparatuur, eventueel in samenwerking met het werkveld.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 6.2. 'Investeringen' als voldoende.

4.6.3 Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bevindingen van de commissie:

Zowel de hogeschool als het betrokken departement engageren zich om de vereiste financiële voorzieningen te dragen. De hogeschool beschikt over de financiële voorzieningen om de met deze nieuwe opleiding gepaard gaande personeels-, werkings- en investeringskosten te dragen. Het is een voordeel dat de hogeschool kan functioneren binnen de bestaande infrastructuur en faciliteiten van de academische opleiding in de bouw.

Overwegingen van de commissie:

De commissie stelt uit de gesprekken met het management van de school vast dat de financierbaarheid van deze nieuwe opleiding vanuit de hogeschool gegarandeerd is. De commissie maakte zich zorgen hoe de professionele bacheloropleiding in de bouw in de toekomst zal kunnen gebruik maken van de infrastructuur en de faciliteiten van de academische opleiding in de bouw eens deze laatste ingekanteld is in de universiteit maar deze bezorgdheden werden op een overtuigende wijze weerlegd door het instellingsbestuur.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt facet 6.3. 'Financiële voorzieningen' als voldoende.

4.6.4 Samenvattend oordeel onderwerp 6: Conditie voor continuïteit

De facetten 'Afstudeergarantie', 'Investeringen' en Financiële voorzieningen' beoordeelt de commissie als voldoende. Daarmee krijgt het onderwerp 'Conditie voor continuïteit' als geheel een positieve beoordeling.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

Eindoordeel: positief

Bijlage 1: Samenstelling commissie

Voorzitter

Dr. drs. ir. Christoph Maria Ravesloot heeft ruime ervaring als voorzitter van werkconferenties, projectteams en programma management teams. Hij heeft ervaring met een visitatiecommissie voor bacheloropleiding in de bouw. Hij was universitair hoofddocent bouwtechniek- en universitair docent civiele techniek aan de Technische Universiteit Delft. Hij vernieuwde onderwijs richting zelfsturing en zelflerende teams, introduceerde peer beoordeling bij afstuderen en ontwikkelde nieuwe werkvormen voor werkcolleges. Momenteel is hij zelfstandig procesadviseur duurzame ontwikkeling, voorzitter van de jaarlijkse werkconferentie van Cancun tot meterkast. Hij werkte enkele jaren als lector op Avans Hogeschool en Hogeschool Zuyd. Nu werkt hij als lector op Hogeschool Rotterdam op innovatie bouwproces en duurzaamheid. Hij onderzoekt hoe met toegepaste wetenschap de invoering van duurzame ontwikkeling en MVO in de bouwindustrie versneld kan worden. Christoph Maria Ravesloot is afgestudeerd bouwkundig ingenieur (TUD), afgestudeerd wetenschaps- en technologie-socioloog (UvA) en gepromoveerd in de technische wetenschappen (TU/e) op een combinatie van bouwfysica en bestuurskunde. Hij publiceerde ruim twintig wetenschappelijke artikelen, ruim 150 vakartikelen en vele wetenschappelijk rapporten over uiteenlopende onderwerpen.

Christoph Maria Ravesloot beschikt over visitatiedeskundigheid, onderwijsdeskundigheid en vakdeskundigheid.

Lid:

Ing. Adrien J. Buteneers is sinds academiejaar 2005-2006 lector aan de XIOS Hogeschool Limburg in de opleiding professionele bachelor in de bouw en in de opleiding professionele bachelor in de elektromechanica. Hij is afgestudeerd in 1978 als ingenieur bouwkunde en als landmeter MSOG in 1980. In deze functie is hij beëdigd voor de rechtbank van 1ste Aanleg. Hij heeft een rijke industriële ervaring in senior management functies in diverse branches (bouwkunde, machineontwerp en automatisering, textiel, plastics, kwaliteitsmanagement, nieuwe technologieën, ...) in het binnenland en in het buitenland.

Adrien J. Buteneers beschikt over vakdeskundigheid en over onderwijsdeskundigheid.

Lid:

Hans Wamelink is sinds 2006 hoogleraar Bouwmanagement aan de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Delft. Hij richt zich met name op de samenwerking van bij het bouwproces betrokken partijen, de relatie tussen kosten en kwaliteit en sturingsvraagstukken in de ontwikkel- en realisatiefase van bouwprojecten. Speerpunten in het onderzoek van de leerstoel zijn design management en bouwprocesinnovatie. Daarnaast houdt hij zich bezig met onderzoek naar nieuwe contractvormen die partijen faciliteren om op een andere manier samen te werken. De leerstoel verzorgt onderwijs in zowel bachelor- als masterfase. Hans is voorzitter van de afdeling Real Estate & Housing en lid van het facultaire management team. Naast zijn academische werk heeft hij gedurende twintig jaar praktijkervaring opgedaan, als algemeen directeur van Infocus, een adviesbureau gespecialiseerd in consultancy en bouwmanagement, dat eind 2007 is

opgegaan in het ingenieursbureau DHV. Gelijktijdig werkte hij gedurende tien jaar als docent en onderzoeker bij de faculteit Technologie Management van de TU Eindhoven.

Hans Wamelink beschikt over vakdeskundigheid, onderwijsdeskundigheid en evaluatiedeskundigheid.

Lid:

Gerrit De Goignies werkt sedert 1990 voor de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB), eerst als secretaris. Nadien volgde hij jarenlang het Vlaams opleidings- en onderwijsbeleid op en de impact van dit beleid op de bouw. Hij heeft ook altijd de (eind)redactie op zich genomen van de jaarlijkse rapporten die de VCB publiceert, die meer zijn dan een activiteitenverslag en die steeds een bepaald thema verder uitdiepen. Andere publicaties die hij coördineerde, betreffen een handleiding over PPS en recentelijk nog een Witboek Bouwinnovatie. Van opleiding is hij taalkundige in Romaanse en Germaanse filologie. Hij is nu directeur Communicatie van de VCB. Hij verzorgt daarbij zowel de externe communicatie naar media, stakeholders en het Vlaams beleid als de interne communicatie naar de andere geledingen van de beroepsorganisatie en naar de ongeveer 10.000 leden van de VCB.

Gerrit De Goignies beschikt over domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld.

Studentlid:

Gertie De Fraeye is studente in de master rechten aan de Universiteit Gent. Daarvoor behaalde ze al een master in de geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Leuven. Tijdens haar studentenjaren is ze op verschillende vlakken actief geweest op het gebied van kwaliteitszorg in het hoger onderwijs. Als ondervoorzitter en vervolgens voorzitter van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) was dit één van haar kerndossiers. Zij was ook lid in de externe audit panels die de kwaliteitszorgactiviteiten van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) doorlichtten. Hetzelfde heeft zij gedaan voor het Deense agentschap EVA (Danmarks Evalueringsinstitut) in november 2010. Daarnaast is Gertie lid van het Register Committee van het European Quality Assurance Register (EQAR), dat kwaliteitszorgagentschappen toetst aan de European Standards and Guidelines.

Gertie De Fraeye beschikt over studentgebondendeskundigheid en visitatiedeskundigheid.

Externe secretaris²:

Ruth DeVreese is lector Toegepaste Economie aan de faculteit Bedrijf en Organisatie, campus Aalst, van de Hogeschool Gent (België). Daarnaast is zij onderzoekscoördinator van de campus Aalst en promotor van verschillende projecten binnen het domein van ondernemerschap. Ze is lid van de faculteitsraad. Voorheen was zij stafmedewerker bij de dienst Onderzoek & Dienstverlening van diezelfde hogeschool. Ruth DeVreese is afgestudeerd als industrieel ingenieur chemie (Hogeschool Gent) en heeft bijkomend een Master in de Bedrijfskunde aan de Vrije Universiteit Brussel behaald.

Ruth DeVreese beschikt over onderwijsdeskundigheid en visitatiedeskundigheid.

² Externe secretaris en procescoördinator zijn niet-stemgerechtigde leden van de commissie

Procescoördinator²:

Nancy Van San, beleidsmedewerker NVAO

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Datum samenstelling commissie: 13 april 2012

Datum aanstelling secretaris: 13 april 2012

Bijlage 2: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de locatie voor de toetsing van de nieuwe opleiding 'Bachelor in de bouw' (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

Locatie: departement Industriële Wetenschappen en Technologie, Zeedijk 101, 8400 Oostende, België

Tijdstip	Onderdeel programma	Deelnemers
08.20 – 08.50 uur	Ontvangst, bestuderen documenten ter inzage en kort vooroverleg commissie	- Commissieleden
08.50 – 09.30 uur	Gesprek vertegenwoordigers instellingsbestuur en onderwijsinstituut	- Commissieleden - Piet De Leersnyder, algemeen directeur KHBO - Wim De Wulf, financieel directeur KHBO - Wim Haegeman, departementshoofd IWT
09.30 – 09.35 uur	Kort overleg commissie	- Commissieleden
09.35 – 10.30 uur	Gesprek vertegenwoordigers opleidingsmanagement	- Commissieleden - Luc Boehme, afdelingshoofd bouwkunde - Wim Haegeman, departementshoofd IWT - Anik Janssens, coördinator onderwijs IWT - Jan Van Caudenberg, opleidingshoofd PBA bouw KaHo Sint-Lieven - Björn Van de Walle, opleidingshoofd ABA en MA bouwkunde en PBA bouw
10.30 – 10.45 uur	Kort overleg commissie	- Commissieleden
10.45 – 11.15 uur	Gesprek vertegenwoordigers werkveld	- Commissieleden - Xavier Braet, zaakvoerder Braet NV - Peter Caset, gedelegeerd bestuurder Soetaert nv - Gerd Decoene, Confederatie Bouw West-Vlaanderen - Frank Travers, directeur VTI Oostende - Thierry Terryn, Vanhaerents nv - Filip Verkest, provinciaal voorzitter Bouwunie West-Vlaanderen en zaakvoerder Bouwonderneming Verkest
11.15 – 11.20 uur	Kort overleg commissie	- Commissieleden
11.20 – 12.05 uur	Gesprek vertegenwoordigers kwaliteitszorg	- Commissieleden - Marieke Demeester, studie- en trajectbegeleider IWT

Tijdstip	Onderdeel programma	Deelnemers
		<ul style="list-style-type: none"> - Anik Janssens, coördinator onderwijs IWT - Marleen Laforce, coördinator kwaliteitszorg IWT - Michel Maricau, coördinator kwaliteitszorg KHBO - Björn Van de Walle, opleidingshoofd ABA en MA bouwkunde en PBA bouw
12.05 – 12.30 uur	Bezoek voorzieningen (rondleiding)	<ul style="list-style-type: none"> - Commissieleden - Luc Boehme, afdelingshoofd bouwkunde - Wim Haegeman, departementshoofd IWT - Michel Maricau, coördinator kwaliteitszorg KHBO - Björn Van de Walle, opleidingshoofd ABA en MA bouwkunde en PBA bouw
12.30 – 13.15 uur	Overleg commissie tijdens de lunch (besloten)	<ul style="list-style-type: none"> - Commissieleden
13.15 – 14.15 uur	Gesprek docententeam	<ul style="list-style-type: none"> - Commissieleden - Miroyka Degryse, wegenbouw en bruggenbouw, grondwerken en practicum - Koen Denys, bouwmeten - Guido Herweyers, Toegepaste wiskunde - Miquel Joseph, bouwmaterialen (partim) en practicum - Luc Vanden Abeele, ICT-vaardigheden en bouwfysica - Martin Wylleman, CAD
14.15 – 14.35 uur	Tweede gesprek vertegenwoordigers opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - Commissieleden - Luc Boehme, afdelingshoofd bouwkunde - Wim Haegeman, departementshoofd IWT - Anik Janssens, coördinator onderwijs IWT - Björn Van de Walle, opleidingshoofd ABA en MA bouwkunde en PBA bouw
14.35 – 16.45 uur	Overleg commissie (besloten)	<ul style="list-style-type: none"> - Commissieleden

Bijlage 3: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

- aanvraagdossier met bijlagen, 2012

Documenten beschikbaar gesteld tijdens het locatiebezoek:

- informatie met betrekking tot de toegang tot het elektronisch leerplatform Toledo en het KHBO-portaal;
- folder voor studentenwerving;
- document met geformuleerde antwoorden en bijhorende bijlagen op de vooraf gesteld vragen;
- studiemateriaal dat reeds in de andere professionele bacheloropleidingen wordt gebruikt, met name:
 - ICT-vaardigheden (Luc Decroos/Jeroen Boydens/Olivier Rosseel)
 - Toegepaste Wiskunde (Guido Herweyers/Dominiek Ramboer)
 - Sterkteleer (Martin Wylleman)
 - Mechanisch tekenen (Martin Wylleman)
- enkele spontane sollicitaties.

Bijlage 4: Overzicht van telefonisch gestelde vragen aan de instelling

- is er een reden waarom niemand van het bestaande personeel wordt aangesteld als clusterverantwoordelijke? Hoe zal de aanwerving en aanstelling van de clusterverantwoordelijken concreet verlopen?
- het valt op dat er veel cursusmateriaal letterlijk van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven wordt gebruikt. Op welke manier zal de KHBO zijn eigen accenten in deze nieuwe opleiding leggen?
- in de context van de samenwerking met de KaHo vraagt de commissie zich af of er reeds concrete afspraken gemaakt zijn met betrekking tot uitwisseling van personeel;
- via welk proces wordt beslist om verouderde meettoestellen in labo's te vervangen door meetapparatuur dat vandaag de dag in de praktijk gebruikt wordt?
- de commissie heeft vastgesteld dat er handboeken uit Nederland worden gebruikt wat op zich, voor technische aspecten, geen probleem is. Echter, een groot deel van die handboeken is niet toepasbaar op de Belgische situatie. Wat is het standpunt van de opleiding daarin (wordt er een aanvullende syllabus uitgewerkt, worden studenten gewezen op de verschillen met Nederland, dienen de studenten de helft van het handboek dan niet te kennen, ...);
- op welke manier wordt CAD-software ter beschikking van de studenten gesteld (in verband met zelfstudietijd en gebruik tijdens de projecten)?
- is het de bedoeling dat het nieuw aan te werven personeel voor deze opleiding telkens op 1 september van het nieuwe academiejaar start? Acht de instelling de timing haalbaar om kandidaatstellingen tot 15/8 toe te laten, nadien de selectie door te voeren, en de geschikte kandidaten 1/9 te zien starten (of heeft de instelling misschien al contact met aan te werven kandidaten)?
- hoe gaat de instelling er mee om dat er voor bepaalde clusters nog geen verantwoordelijke wordt aangesteld bij de start van de opleiding?
- wordt die opdracht van verantwoordelijke tijdelijk door andere personeelsleden waargenomen? (eventueel bijkomend: in het bijzonder wilt de commissie weten wie de taken van de clusterverantwoordelijken 'bouwonderneming', 'bouwtechnieken' en 'bouwwerf' zal waarnemen in academiejaar 2012-2013 want er zijn meerdere opleidingsonderdelen gepland onder deze clusters tijdens dat eerste academiejaar?

Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule

De commissie verklaart op eer de bevindingen over de opleiding noch het adviesrapport mee te delen aan het instellingsbestuur, noch op enige wijze informatie, conclusies of bevindingen uit de commissiebijeenkomsten naar buiten te brengen.

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

ABA	academische bachelor
ba	bachelor
CAD	computer-aided design
CVO	Centrum voor Volwassenenonderwijs
DLR	domeinspecifieke leerresultaten
ECTS	European Credit Transfer System
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IWT	Industriële Wetenschappen en Technologie
KaHo	Katholieke Hogeschool
KHBO	Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PBA	professionele bachelor
PWO	projectmatig wetenschappelijk onderzoek
STUVO	studentenvoorzieningen
STUTRA	studie- en trajectbegeleider
VCB	Vlaamse Confederatie Bouw
VTI	Vrij Technisch Instituut

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in de bouw (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer 000370